

Berlingske politiske og

Mr. 291.

Tirsdagen den 21. November.

1848.

Avertissements-Tidende.

Theodore Winde

Da Frederik den Sjette skænked en Sideafsløsi af Christiansborg til Opbevaringssted for de Staden København af Thorvaldsen skænklede Kunstsattte, indsaæ man meget vel, at denne Bygning havde en for sin Bestemmelse meget uheldig Beliggenhed. Man icke paa de mange sjonne Byggepladse, som Hovedstaden frembyder, f. Ex. Rosenborg Hauge; man gjorde nogle svage Modforestillinger; men Herfferens Stemme lød, at naar man ei var forniet med denne Gave, sit man slet Intet, hverken Huus eller Byggeplads; og man taug. Da Bygningen endnu var urort ved Christian den Ottendes Thronbestigelse, havde man troet, at denne Fyrste, om hvem det sagdes, at han elskede Kunsten og besad Smag og Indsigt i deslige Sager, havde skænket en anden Byggeplads til Thorvaldsens Museum; men det stede ikke. Den gamle Bygning blev Alret efter nedrevet til Grunden, og en ny opført.

Bed dette arbeides Udførelse kunde Bygmesteren gaae en af to Veie: enten behandle Museet som en Deel af Slottet, hvilket altsaa maatte medføre, at Stilen og Forholdene bleve de samme som Slotteis, eller give det en modsat Charaateer og Udehende, for at hæve det frem ved Siden af Slotteis Masse. Ester Indsiderens Mening havde det Forste været det naturligste, og det, som uden Hensyn til Smagsforstjel, Beliggendenen maatte medføre. Paa denne Maade funde Museumsbygningen være kommen til at udgjøre et harmoniskt Hele med Slottet, og det Uheldige i Beliggendenen — en Krog mellem andre Bygninger — vilde da have tabt sig for Befruerens Blif. Men det var udentvivl for meget forlangt af en Kunstner, at bringe sin Egenførerlighed et saadant Offer. Det er unegteligt ogsaa lykedes Bygmesteren at gjøre sit Værk giseldende ved Siden af Slotteis Masse, hvilket alene funde opnaes ved Hjælp af Farver, da Slottet selv er farveløst. Men et andet Spørgsmaal er det, om den nye Bygning ikke er mere affaldende end harmonisk, mere original end sjen.

For at forebygge Misforstaelse maa Inds. hen
bemærke, at han langtfra er nogen Modstander af at
decorere Bygningerne med stærke Farver, hvilket han
tvertimod anseer som den gode Sags Fremstridt.
Men han mener tillige, at denne Decorationsmaade
maa anvendes med Smag og Forstand.

Vi ville nu nærmere betragte Museets Ædersider. Fagaden mod Prindsens Bro er uidentvist det forslagligstte Partii af det Hele; den er baade smagfuld og storartet. Træde vi imidlertid nærmere, stødes Diet og Hoden ved den steile Trappe — en Besynderlighed, som neppe har anden Grund end Architectens egen Besynderlighed. At Architecten ei haft gjort mere ud af den lange Fagade mod Canalen, er ubegribeligt. Hvad der især stoder Diet her er Afdelingerne nærmest Hovedindgangen; et Stykke Muur, som Bygmesteren aabenbart har været i Forlegenhed med, og derfor ei har vidst at gøre Andet ved end inddæle det med hvide Streger i ulige store Klinkanter.

Af de nederste Feldter paa Bygningens Æversider
er den ene Række bestemt til at optage Fremstillingen
af Thorvaldsens Tilbagekomst til Fædrelandet
den 17de Septbr. 1838, og den anden Række hans
Arbeiders Fladbringelse. Bygningens Endeparti,

des iffe. Men saa meget er vist, at den indvendige Decoration udgør et til denne Idee svarende, sjælt og harmonisk Hele; dog maa man herved ikke tænke paa de christelige Forestillinger om Øst og Grav, men paa de antike Begravelsespladse. Forbilledet af et etruskisk Gravkammer synes nærmest at have soværet Kunstneren for Die. Den Composition, som i en forløbende Række Forestillinger smykker Rumrene under Vinuerne i første Stokværk, nemlig Geddekjørel af Genier, som alle streebe mod Maaslet, med forskellige Kræfter og forskelligt Held, — er smuk og sindrig, hvad enten man tænker paa Kunsten eller Livet i det Hele. De mellem Murens Aabninger anbragte Træer decorere godt og bidrage til at give dette Gaardsrum den sydige Charakter, som det i saa hsi Grad besidder. Men heller ikke her har Kunstneren Bizarreti funnet fornægte sig. Man betragte nemlig den rundtom Muren forløbende, midt i Træerne anbragte, med grøn Farve bemalte Fordybning, hvorved enhver Besucher nødvendig maa komme til at tænke paa, at her har sidet en Liste, et opbygget Ornament eller deslige, som er faldet ud. Det strider tilvisse mod sund Sands, naar man maler Træer paa en Væg, at overskrive dem paa Midten med en Fordybning.

Den indvendige Trappe er snever og massiv og frembyder aldeles ikke det smukke og imponerende Stue, som man ellers er vant til at see i store offentlige Bygninger. Vi ville nu vende os til selve Rummerne.

Ester Planen skulde alle Statuerne (med Undtagelse af de collosale) anbringes i Celler eller mindre Værelser, kun een i hvert Rum, hvorfod opnaaes at denne ene Figur kan berragtes mere u'vorstyrret, uden at Diet eller Tanken u'vilkaarligt drages bort ved de andre Figuren. Denne Anstuese har vistnok meget for sig; men det turde dog være et Spørgsmaal, om man ikke burde have foretruffet at henstille Figurene i store Sale eller Haller. Maar man tænker sig det herlige, høitidsfulde Skue, som de store Haller i andre Museer frembyde, da vil man dog maaßke indtromme, at saadanne Rum mere end hine Cellere, der uden den prægtfulde Decoration vilde have lignet Fængselsceller, og med denne Decoration ligne Stadscalebinieter, ere stikkede til at give den til Kunstsattes Opbevaring bestemte Bygning en til Kunstens Herlighed og Storhed svarende Charakteer, og i det Hele taget fremfaalde det til Stedet svarende Indtryk. End vigtigere turde det være, at hine Rum ere for indstrænkede til at man kan betragte Figurene, navelig de større, saasom Jason og Mars, i den rette Aftand, hvilket end mere gælder, naar man ønsker at see dem fra Siden; og paa Ryggen funne de saa godt som slet ikke sees. Samles flere Venner i disse finnae Cellere, vil den praktiske Uelighed vise sig endnu større, da den eneste Plads, hvorfra den opstillede Statue med en nogenluude passende Aftand kan sees, er den lige under Binduet. Daag vil Oflyvet blive noget vanskelligere ned dette

Hvad de større Rum angaaer, da har den store Halle nærmest Indgangen for meget Form og Udstrekning af en Gang eller Forhalle, og de øvrige Sale mangle i en paafaldende Grad Lysning. Det maa overhovedet betragtes som en stor Fejl ved denne Bygning, at Bygmesteren ei har sorget for

tilstrækkeligt Lys, hvorom Enhver let vil overbevise sig ved at besøge Museet paa de i vort Climæ saa hyppige mørke Dage. Ligesaas belagelig er Mangelen paa tilstrækkelig Plads, da mange Malerier slet ikke kunne ophanges, og da der paa Slottet findes endnu 10—12 Bærelser fulde af Afskobninger, Modeller m. m., hvortil der ei har været Plads. Til de hellige Afskobninger efter Antiter, som Museet befordrer, er der kun anvist eet Bærelse, saa at Resten maa finde Plads i en mørk Kjelder.

Men founden disse twende Hovedfejl — Mangel paa Lys og Mangel paa Plads — ere der mange andre Fejl, som vije Bygmesterens paafaldende Mangel paa practisk Sands. Til den øverste Etage i denne Bygning, som man maa tenke sig, i det Mindste til mange Tider, staerk besøgt, forex kun een Trappe. Alle vinduer i begge Etager ere fæste, saa at kun en enkelt Trekrude i hvert Vindue kan aabnes, og udvendige Stilladser maae anbringes, naar vinduerne skulle reengøres. Forværelse eller Corridor, som Billitter kunne modtages, Stoffe og Paraplyer frasættes m. v. mangler aldeles. Pakkammer eller Depot haves ei ved Haanden, og Kjelveren, hvor ved at gjøres lidet høiere kunde været blevet meget brugelig, er nu næsten ganske ubrugelige. Øverste Etage er paafaldende lav osv.

De i Enkeltcellerne anbragte Loftdecorationer ere udførte med megen Omhu, man kunde næsten sige med Kjærlighed. De vidne om megen Smag og Opfindsomhed, og gjøre vore Kunstmændere Være. Men et andet Spørgsmaal er det, om det overhovedet har været rigtigt at anvende saa meget paa disse Loftter — om ikke Det derved uviskaarlig drages fra det, som er Hovedsagen, og saaledes, istedefor at forhøie Virkningen af de opstillede Kunstværker, svækker denne. Den brogede Pragt forstyrrer, fort sagt, den Mo, som undfordes til at nyde Kunstsens Værker som de bør nydes. Naar man derhos betænker, at den indvendige Decoration har kostet henved 20,000 Rbd., kan denne Capital neppe siges at være godt anvendt.

Hvad nu Opstillingen angaaer, der har været overdraget Professor Bisjen, kan denne neppe i det Hele taget kaldes heldig. Hvad der absolut maa stode Beskuerens Øje ved den første Indtræden i Forhallen er den uheldige Idee, at de to store Heste, istedefor at staa langs med Endevæggene, staae ud fra disse. hvilket vækker Forestilling om en Hestestald. Saaledes som de nu ere anbragte, bliver man kun Massen vær; hvorimod de, anbragte langs med Væggen, vilde, mod den mørke Baggrund, have fremstillet deres hele sjonne Form i bestemte Omrids for Beskueren. Ivoryrt vilde Pius den Syvendes Monument sikkert paa en mere værdig Maade have udfuldt et af Endeparterne. I den øvrige Opstilling søger man forgæves efter Plan og Orden. Alle Slags Forestillinger ere blandet mellem hinanden, og heller ei svare Loftdecorationerne til den opstillede Hovedfigur. I anden Etage gjore de mellem vinduerne anbragte Skærmbredte eller spanske Vægge en ubehagelig Virkning og mange Basreliefer ere anbragte saa høit, uden at derfor kan tenkes nogen rimelig Grund, at de blive saare vanskelige at see. Med Hensyn til Malerierne, hvis Opstilling er besørgt af Theatermaleren Hr. T. Lund, finder den Besynderlighed Sted, at alle de finnae Malerier ere hængte overst, og de store, som dog i Reglen ei høves at sees saa nær, nederst eller nærmest mod Beskuerens Øje. Betragter man Malerierne kun som Decorationer paa Væggen, er det vistnok rigtigt, at bringe de større Masser nederst; men skulle Malerierne betragtes som Malerier, hvilket de upaatvivlig har, maa dette Princip ansees aldeles forfæsteligt. De Bærelser, hvori Mynter, Gemmer m. v. findes, undmærke sig alle ved en smagfuld og hensigtsmæssig Anordning. Ifølge Thorvaldsens Testamente (Tilleggsbestemmelser § 6) skulle Renten af 25,000 Rbd. anvendes til Kunstagernes hensigtsmæssige Opstilling og til Museets Forskonnelse; men Opstillingen alene har kostet den næsten ubegræbelige Summa af 21,000 Rbd.

Udgifterne ved Museumsbygningen, som ifølge kgl. Resolution af 21de Novbr. 1839 "under ingen Omstændigheder i det Hele maa overstige 200,000 Rbd.", ere oplobne til henimod 300,000 Rbd. Der er kun meget faa Bygmestre i Danmark, der have havt et saa interessant Værk at udføre, som Architekten Hr. Bindesholl, da det overdrages ham at opføre et Museum for Thorvaldsens, til hans Fædrenestad skjærende Kunstsatske, — og maaske ingen Bygmester, hvem der har været givet saa megen Raadighed over Bygningens Indretning og Bygherrrens Præm som

Hr. Bindesholl. Samtid og Eftertid faae nu at domme, hvorledes han har løst sin Opgave. Men hvor meget end Hr. Bindesholl maatte have forset sig mod den gode Smag og det Hensigtsværende — som en Heelhed betragtet vil dette Museum, med dens originale Bygning, med Kunstsatsens Grav i sin Midte, med denne Mangfoldighed af udbedelige Værker, med disse Kunstsatske, Alt en Gave af Kunstneren til hans Hovedby — være noget faa Eindommeligt, noget saa Skjont og Hertiligt, at deis Mage tilvisse ikke findes i Europa. *

(Vi optage denne Kritik i Betragtning af Gjenstandens Interesse, uagtet vi ikke ere enige i dens Enkeltheder, og derfor ville aabne vore Spalter for Modbemærkninger. Red.)